

**COVID-19 PANDEMİSİNİN TÜRK SAĞLIK SİGORTA
SEKTÖRÜNE ETKİSİ**

**THE EFFECT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE TURKISH
HEALTH INSURANCE SECTOR**

Serap YÖRÜBULUT*

ÖZET

17 Kasım 2019'da Çin'de ortaya çıkan ve hızla tüm dünyayı etkisi altına alan, milyonlarca kişinin ölümüne sebep olan COVID-19 pandemisi pek çok sektörü derinden etkileyerek birçok sosyo-ekonomik problemlere yol açmıştır. Pandemiden en çok etkilenen sektörlerden biride sigorta sektörü içerisindeki sağlık sigorta sektörüdür. Bu çalışma ile Türkiye'de COVID-19 sebebiyle sağlık sigortasında meydana gelen değişimler incelenmiştir. 2018-2021 yılları arasında Türkiye Sigorta Birliği, Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi gibi yetkili kurumların web sayfalarından elde edilen ikincil veriler kullanılarak sağlık sigortasında; toplam prim üretimi, sigortalı sayısı, sektöre göre sağlık harcamaları dikkate alınarak içerik analizi yapılmıştır. Birçok sektör pandemiden olumsuz etkilenirken sigorta sektörü güçlü bir büyüme sergileyerek başta sağlık sigortası olmak üzere çoğu sigorta branşında finansal ve teknik iyileşmeler gerçekleşmiştir. Genel olarak sigorta sektöründe önemli bir düşüş meydana gelmediği, özel sağlık sigortalarında poliçe sayılarında azalma meydana gelirken sektörde daralma olmadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *COVID-19, Sigorta, Sağlık Sigortası, Pandemi.*

ABSTRACT

The COVID-19 pandemic, which emerged in China on November 17, 2019 and quickly affected the whole world, causing the death of people throughout the region, has deeply affected many sectors and caused many socio-economic problems. One of the sectors most affected by the pandemic is the health insurance sector within the insurance industry. This study is among the changes in health insurance within the scope of COVID-19 in Turkey. In health insurance, from the data obtained from authorized corporate web pages such as the Insurance Association of Turkey and the Insurance Information and Monitoring Center between 2018-2021; Content

* Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İstatistik Bölümü, E-mail: siybulut@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0781-4405, Kırıkkale, Türkiye.

analysis was conducted without taking into account total premium production, number of insured people, and health expenditures by sector. The insurance sector, which has experienced negativities from the pandemic in many sectors, has shown strong growth and financial and technical improvements are being made in most insurance coverage, especially health insurance. In general, it is seen that there is no significant decline in the insurance sector, and while there is a decrease in the number of policies in private health insurance, there is no explosion.

Keywords: COVID-19, Insurance, Health Insurance, Pandemic.

GİRİŞ

Bireyler yaşamları boyunca deprem, kaza, yangın, sel, salgın hastalık gibi felaketlerle karşı karşıya kalmışlardır. Risk içeren bu ve benzer felaketler karşısında zararın yaşatabileceği olumsuz sonuçları önlemek veya hiç zarara uğramamak için sigortacılık sistemini geliştirmişlerdir. Sigortacılık sisteminin yaygınlaşması ile kişiler veya kurumlar hem kendilerini hem de malvarlıklarını olası tüm tehlikeler karşısında belirli bir miktar prim ödeyerek güvence altına almışlardır.

Sigorta sektörü zararlar karşısında üstlendiği tehlikenin odaklandığı yer ile alakalı olarak branşlara ayrılmaktadır. Sigorta branşları hastalık/sağlık, kaza, ferdi kaza, kara/su araçları, yangın ve doğal afet, genel sorumluluk, kara araçları sorumluluk, genel zararlar, finansal kayıplar, hukuksal koruma, kredi ve borcun ödenmemesi, hayat olarak sıralanabilir (TSB, 2021).

Sigorta sektörü olası riskler karşısında güvence sunmasının yanı sıra primlerden elde ettiği fon gelirleri ile ülke ekonomisine büyük katkılar sunmaktadır. Bu anlamda ülkenin ekonomik olarak gelişmesinde önemli bir aktör olan sigortacılık sektörü ekonominin bileşenlerinden ve küresel değişimlerden etkilenmektedir. Bu anlamda Aralık 2019'da Çin'in Wuhan kentinde görülen ve kısa süre sonra küresel salgına sebep olan COVID-19 virüsü başta sağlık olmak üzere ekonomide var olan tüm sektörleri etkilemiştir. Özellikle sağlık finansmanında önemli bir sektör olan sağlık sigortasının COVID-19 pandeminden nasıl etkilendiğinin araştırılması önemli olmaktadır. Bu çalışma ile COVID-19 pandemisinin sağlık sigortası sektörüne etkisi araştırılacaktır. Bu amaçla pandemi öncesi dönem olan 2018-2019 ile pandemi sonrası 2020-2021 yıllarına ait sağlık sigortası kapsamında olan sağlık, acil sağlık, yabancılara yönelik sağlık ve tamamlayıcı sağlık verileri Türkiye Sigorta Birliği web sayfasından alınarak meydana gelen değişimler

incelenecektir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Türk sağlık sigortası sektörünün pandemi gibi olağanüstü durumlarda meydana gelecek zararların en aza indirilmesi için alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

1. Türkiye’de Sağlık Sigorta Sistemi

Türkiye’de sağlığın finansman araçları olarak; vergiler, cepten ödemeler, sigorta primleri ve diğer yöntemler olarak sıralanabilir. Sigorta sistemi, risk oluşması ile ortaya çıkacak zararın prim karşılığında finanse edilmesi ve kişilerin ekonomik olarak korunmasını teminat altına alan hizmetler sunar (Orhaner, 2018).

Sağlık sigortası, bireylerin hastalanmaları veya yaralanmaları durumlarında teşhis ve tedavi giderlerinin karşılanması ve gerekli olduğunda günlük tazminatlar için güvence sağlamaktadır. Sağlık sigortası genel sağlık sigortası ve özel sağlık sigortası olarak iki türdür (Süzel, 2018).

Genel sağlık sigortası, sağlığın korunması ve sağlık riskleri ile karşılaştığında meydana gelen harcamaları finanse eden kişilerin ekonomik gücüne ve isteğine bakılmaksızın toplumun bütün bireyleri için hizmetler sunan zorunlu bir sigortadır (Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 2006). Sosyal sağlık sigortası, sağlık politikalarının uygulanması ve geliştirilmesinde, sağlık hizmetlerinin sunulmasında, primlerden elde edilen gelirlerin dağıtımında ve hasta haklarının korunmasında önemli bir aktördür. Genel sağlık sigortasında sigortalı ile sigortacı arasındaki ilişkiler kanunda belirtilen hükümler aracılığı ile düzenlenmiş olup prim oranları gelire veya kişiye özel olarak belirlenmez (Orhaner, 2018).

Özel sağlık sigortası ise bireylerin olası kaza veya hastalık durumlarında sigortalının poliçede belirlenen limit ve kapsam dahilinde yatarak ve ayakta tedavi imkanı sunan, sosyal güvenlik sisteminin dolduramadığı boşlukları tamamlayan isteğe bağlı olarak yapılan bir sigorta türüdür (SGK 2022). Özel sağlık sigortasında sigortalı ve sigortacı arasındaki ilişkiler sigorta sözleşmesi ile belirlenir. Sigortalı ödediği prim ve sigortanın sağladığı güvence sınırları dahilinde sigorta paketini sigorta şirketi aracılığı ile belirleyebilir (Orhaner, 2018, Özsarı 2018).

Türkiye Sigorta Birliği (TSB)’ne göre sağlık branşı; özel sağlık, tamamlayıcı sağlık, acil sağlık, yabancılar için sağlık ve seyahat sağlık ürünlerinden oluşmaktadır. Sağlık ve tamamlayıcı sağlık alt branşları ise ayakta ve yatarak tedavi olarak ayrılmaktadır.

Sağlık sigortası bireylerin, tedavi, ilaç ve tıbbi yardım harcamalarını karşılayacak teminatlar sunmaktadır. Seyahat sağlık sigortası yurt dışında, yurt içinde veya yurt dışından ülkemize ulaşım yollarından herhangi birinin kullanılması ile seyahat edenlerin karşılaşılabilecekleri sağlık risklerine karşı güvence sağlayan bir sigorta türüdür (TSB, 2021).

Küresel COVID-19 salgınında sigorta şirketlerinin sağlık sigortası uygulamalarında farklılıklar olması sağlık sigortasına ilişkin verilerde değişikliğe sebep olabilmektedir. Bu kapsamda sağlık alt branşı ve tamamlayıcı sağlık alt branşına ait veriler TSB resmi web sayfasından elde edilerek değerlendirilecektir.

2. COVID-19'un Sağlık Sigortasına Etkileri

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve sağlık sektörünü derinden etkileyen COVID-19 pandemisiyle son yüzyılın en önemli sosyal risklerinden biri ile karşılaşmış ve sosyal risklere karşı hukuki güvence sunan sosyal güvenlik sisteminin önemi daha da anlaşılmıştır. Bir çok gelişmiş ülke salgın hastalıklar karşısında sağlık hizmetinin finansmanı ve tedavi noktasında zorluklar yaşamıştır. Ülkemizde ise sağlıkta dönüşüm politikaları kapsamında toplumun tamamına yakınına kapsayan ve herkesin kolaylıkla sağlık hizmetine kavuşmasına imkan veren genel sağlık sigortası ile dünyadaki vaka sayısına oranla en az ölüm oranına sahip ülkeler arasında yer almıştır (Alptekin 2004).

COVID-19 pandemisi için yapılan özel düzenleme ve kanunla COVID-19'a yakalanan bir Genel Sağlık Sigortalının sağlık hizmeti için başvurduğu sağlık kuruluşu sigortalı olup olmadığına bakmaksızın doğudan sağlık hizmeti sunmaktadır. Özel sağlık kuruluşları da Sağlık Uygulama Tebliğinin 1.9.3. maddesinde yapılan 09.04.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile pandemi kapsamında yapılan tanı ve tedavi işlemleri için ilave ücret talep etmeden hizmet vermesi sağlanmıştır.

COVID-19'un sağlık sigortası üzerindeki etkisinin araştırıldığı çalışmada; 2016-2020 yılları arasında COVID-19 için yapılan düzenleme ve kanunlarla birlikte sigorta sitemine güvenin tazelandığı hayat ve hayat dışı alanlarda kesintisiz hizmet ile sigortalıya sağlanan her türlü kolaylık ile özel sağlık sigortası poliçesi dahilinde olmayan COVID-19'un tedavi masraflarının karşılanması sektör için önemli bir adım olmuştur (Meral, 2021). Pandemiye neden olan hastalıklar acil durum kapsamına alınarak genel sağlık sigortasına sahip kişiler için prim borcu dikkate alınmadan sağlık hizmeti almaları sağlanmıştır

(Boydak, 2020). Pandemi ile özel sağlık sigorta şirketleri ek prim ödenmesi karşılığında COVID-19 ile ilgili sağlık giderlerini kapsam içine almıştır (Özkan, 2020).

COVID-19 dünya çapında milyonlarca insanın ölümüne sebep olmasının yanı sıra sokağa çıkma yasakları, çalışma sürelerinin kısaltılması veya işyerlerinin tamamen kapanması gibi süreci zora sokan faktörler başta sağlık sektörü olmak üzere tüm ülkeler için ekonomik kayıplara sebep olmuştur. (Atukalp, 2021)

Pandemi öncesi ve sonrası dönemler için sigortalı sayısı verileri Tablo 1 ile verilmiştir.

Tablo 1: Sigortalı Sayısı

	2018	2019	2020	2021
Aktif Sigortalı Sayısı	22.072.840	22.000.964	23.344.547	24.791.126

Kaynak: Sosyal Güvenlik Verileri (Sigortalı, Aktif, Toplam (4a, 4b, 4c))_2021

Tablo 1'e göre aktif sigortalı sayısı pandeminin yaşandığı 2019 yılında bir önceki yıla göre azalma meydana gelse de 2020 yılında aktif sigortalı sayısı 23.344.547 ve 2021 yılında ise 24.791.126 ile artış göstermiştir.

Tablo 2: Sigorta Branşlarına göre Sigorta Prim Üretim Miktarları ve Pazar Payı

Branş Adı	2018		2019		2020		2021	
	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %	Toplam Üretim (TL)	Pazar Payı %
KAZA	1.812.335.726	3,80%	2.372.741.294	4,10%	2.237.228.258	3,28%	2.443.378.083	2,79%
HASTALIK-SAĞLIK	6.244.361.483	13,08%	8.358.100.508	14,44%	10.095.658.299	14,82%	13.078.386.991	14,93%
KARA ARAÇLARI	7.842.907.976	16,43%	9.406.268.988	16,25%	10.737.408.691	15,76%	14.291.889.908	16,32%
Kasko	7.842.907.976	16,43%	9.406.268.988	16,25%	10.737.408.691	15,76%	14.291.889.908	16,32%
RAYLI ARAÇLAR	0	0,00%	13.280	0,00%	15.272	0,00%	30.962	0,00%
HAVA ARAÇLARI	179.857.508	0,38%	223.854.250	0,39%	369.664.551	0,54%	469.039.408	0,54%
SU ARAÇLARI	300.257.212	0,63%	413.511.536	0,71%	621.688.667	0,91%	1.058.942.244	1,21%
NAKLIYAT	829.833.718	1,74%	950.787.872	1,64%	1.204.301.235	1,77%	1.844.392.319	2,11%
YANGIN VE DOĞAL AFETLER	6.972.575.466	14,61%	8.447.104.595	14,59%	10.585.802.519	15,53%	14.046.572.235	16,04%
GENEL ZARARLAR	5.247.013.900	10,99%	5.876.737.145	10,15%	7.962.465.095	11,68%	11.038.240.939	12,60%
KARA ARAÇLARI SORUMLULUK	15.853.655.606	33,21%	18.712.174.135	32,33%	20.487.192.290	30,06%	23.308.761.216	26,61%
Trafik-Yeşil Kart Dahil	15.295.209.106	32,04%	18.009.126.923	31,11%	19.564.267.538	28,71%	22.030.263.710	25,15%
HAVA ARAÇLARI SORUMLULUK	194.377.729	0,41%	263.898.565	0,46%	298.548.469	0,44%	488.973.998	0,56%
SU ARAÇLARI SORUMLULUK	31.336.619	0,07%	44.655.983	0,08%	57.810.503	0,08%	88.526.945	0,10%
GENEL SORUMLULUK	1.390.294.069	2,91%	1.712.228.206	2,96%	2.189.994.820	3,21%	3.213.054.072	3,67%
KREDİ	248.338.460	0,52%	304.281.300	0,53%	399.061.225	0,59%	528.327.801	0,60%
KEFALET	71.788.694	0,15%	92.177.756	0,16%	123.951.705	0,18%	221.493.082	0,25%
FINANSAL KAYIPLAR	345.630.885	0,72%	505.294.367	0,87%	547.980.509	0,80%	1.154.007.399	1,32%
HUKUKSAL KORUMA	168.125.712	0,35%	198.465.014	0,34%	224.970.145	0,33%	300.224.816	0,34%
DESTEK	122.350	0,00%	158.666	0,00%	1.928	0,00%	6.028.376	0,01%
HAYATDIŞI TOPLAM	47.732.813.112	87,3%	57.882.453.461	83,6%	68.143.744.181	82,5%	87.580.270.796	83,2%
HAYAT TOPLAM	6.920.767.257	12,7%	11.359.715.131	16,4%	14.431.913.855	17,5%	17.726.737.287	16,8%
GENEL TOPLAM	54.653.580.369	100,0%	69.242.168.593	100,0%	82.575.658.036	100,0%	105.307.008.083	100,0%

Kaynak: Türkiye Sigorta Birliği (TSB). İstatistikler, Prim Üretimleri Sıralama. https://www.tsb.org.tr/istatistikler_2021

Tablo 2 incelendiğinde 2018-2021 yılları için tüm sigorta branşları toplam prim üretim miktarları ve pazar payları verilmiştir. Prim üretim miktarının genel toplamı 2018 yılında 54.653530.369 iken 2021 yılında 105.307.008.083 ile yaklaşık iki kat artmıştır. Pandeminin etkilediği düşünülen hastalık/sağlık branşı prim üretim miktarı; 2018 yılında 6.244.361.483 iken 2021 yılında 13.078.386.991 ile artmıştır. Pandeminin özel sağlık sigortası toplam prim üretim ve pazar payları miktarlarına etkisi değerlendirildiğinde; hayat dışı toplam prim üretimi pazar payı 2019 yılında bir önceki yıla göre %3,7 oranında azalmışken, hayat toplam prim üretimi pazar payı % 3,7 oranında artmıştır. Hastalık/sağlık branşında ise toplam prim üretim pazar payı 2018 yılına göre 2019 yılında %1,36 oranında, 2020 yılında %1,02 ve 2021 yılında ise %1,85 oranında artmıştır.

Tablo 3: Sektöre göre Sağlık Harcamaları

	2018	2019	2020	2021
Toplam sağlık harcaması (Milyon TL)	165 234	201 031	249 932	353 941
Kişi başına sağlık harcaması (TL)	2 030	2 434	2 997	4 206
Toplam sağlık harcamasının gayri safi yurtiçi hasılaya oranı (%)	4,4	4,7	5,0	4,9
Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı (%)	77,5	78,0	79,2	79,2
Özel sektör sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı (%)	22,5	22,0	20,8	20,8

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu 2021

Tablo 3 incelendiğinde Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre toplam sağlık harcamaları 2019 yılında bir önceki yıla göre 35.797.000 liralık bir artış gözlenmiştir. 2020 yılında ise 2019'a göre 48.900.000 lira artmıştır. 2021 yılında ise bir önceki yıla göre 104.009.000 liralık artış gözlenmiştir. Kişi başı sağlık harcamalarına bakıldığında ise 2018 yılı ile 2019 yılı arasında 404 lira, 2019 ile 2020 yılı arasında 563 lira ve 2020 ile 2021 yılı arasında ise 1209 lira artış gözlenmiştir. Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı 2019 yılı ile karşılaştırıldığında 2020 yılı için %1,2 ve 2021 yılı için ise %1,7 artış göstermiştir. Özel sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı ise 2019 yılında %22 iken 2020 ve 2021 yılları için %1,2 azalarak %20,8 olarak gözlenmiştir.

Tablo 4: Özel Sağlık Sigortalı Sayısı Dağılımı

Sigorta Ürünü	2018	2019	2020	2021
Sağlık	3.012.257	3.148.231	2.819.932	1.652.444
Seyahat Sağlık	3.429.338	4.231.267	1.329.077	1.678.118
Acil Sağlık	82.308	254.061	344.870	160.745
Tamamlayıcı Sağlık	690.527	1.063.457	1.524.385	1.488.766
Hastalık	67.203	98.211	54.332	16.179
Yabancılar için Sağlık	470.210	815.683	718.994	927.368

Kaynak: Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (https://www.sbm.org.tr_2021)

Tablo 4'e göre özel sağlık sigortalı sayılarının sağlık alt branşlarına göre dağılımı verilmiştir. Sağlık sigortalı sayısı pandeminin yaşandığı 2019 yılında 3.148.231 iken 2020 yılında 328.299 kişi azalarak 2.819.932 olmuştur. Bu azalış 2021 yılında da devam etmiş ve sigortalı sayısı 1.652.444'e düşmüştür. Pandeminin sigortalı sayısı üzerinde negatif bir etkiye sebep olduğu gözlenmiştir. Seyahat sigortalı sayısı 2018 yılına göre

2019 yılında 801.929 kişi artarken, 2020 yılında bir önceki yıla göre 2.902.190 daha az kişi sigorta yaptırmıştır. Bu azalmaların seyahat kısıtlamalarından kaynaklandığı sonucuna varılabilir. 2021 yılında sigortalı sayısı 1.678.118 ile bir önceki yıla göre artmış ancak seyahat kısıtlamaları ve aşı olma şartının getirilmesi ile 2018 yılı sigortalı sayısına göre ciddi azalmalar meydana gelmiştir. Tamamlayıcı sağlık sigortası yaptıranların sayısı 2019 yılında 2018 yılına göre 372.930 artmış, bu artış 2020 ve 2021 yılında pandemi nedeniyle özel hastanelerden daha fazla kişinin yararlanmak istemesi ile tamamlayıcı sağlık sigortası yaptıranların sayısı 2021 yılında 1.488.766 olmuştur. Hastalık sigortalı sayısı 2019 yılında 98.211 kişi iken 2020 yılında 54.332 ile 43.879 kişi azalmış, 2021 yılında da acil durumlar dışında sağlık hizmetlerine getirilen kısıtlamalar sonucunda sigortalı sayısı 16.179 kişiye düşmüştür. Yabancılar için sağlık ürününde sigortalı sayısı 2019 yılında bir önceki yıla göre 345473 kişi artarken 2020 yılında 96689 kişi azalmıştır. Bu azalmaların seyahat kısıtlamalarından kaynaklandığı söylenebilir. Seyahat kısıtlamalarının gevşetilmesi ve aşının yaygınlaşması ile 2021 yılında sigortalı sayısı 927.368'e yükselmiştir.

Tablo 5: Özel Sağlık Sigortalı Prim Üretim Miktarları

Sigorta Ürünü	2018	2019	2020	2021
Sağlık	6.003.423.804	8.058.985.210	9.857.806.001	9.594.957.996
Seyahat Sağlık	172.277.459	207.022.113	152.256.640	365.873.196
Acil Sağlık	85.686.145	147.049.334	277.507.918	116.867.694
Tamamlayıcı Sağlık	535.359.439	995.932.349	1.509.989.356	1.871.075.584
Hastalık	68.660.219	-	85.595.658	82.615.710
Yabancılar için Sağlık	170.620.130	260.498.426	183.953.240	233.811.677

Kaynak: Türkiye Sigortalar Birliği Merkezi (https://www.tsb.org.tr_2022)

Tablo 5 incelendiğinde özel sağlık sigortaları prim üretim miktarları acil durumlar dışında sağlık hizmeti, seyahat kısıtlamaları ve aşı kontrolü sebebiyle hastalık ve seyahat ürünlerinde azalma meydana gelirken sağlık ve tamamlayıcı sağlık ürünlerinde kişilerin özel hastanelerden de hizmet almaları sebebiyle artışlar gözlenmiştir.

Türkiye Sigorta Birliği 2021 raporuna göre; hastalık/sağlık branşında yıl sonu itibari ile 2.533.123.782 TL teknik kar, 8.443.660.196 TL tutarında gerçekleşen hasar, 13.078.380.558 TL prim üretim miktarı gözlenmiştir. COVID-19 pandemisi ile birlikte bireylerde oluşan risk algısı ve sağlık bilincinin artmasıyla sigortalı sayısı 2021 yılında

bir önceki yıla göre %40 oranında artarken, 2020 yılında %62,8 olan hasar/prim oranı 2021 yılında %74'e yükselmiştir.

COVID-19 pandemi ile risk algısının ve bilinirliğin artması birlikte hastalık/sağlık branşında en önemli gelişmelerden biri tamamlayıcı sağlık sigortasında gerçekleşen büyümedir. Pandemi kaynaklı seyahat kısıtlamalarının gevşetilmesi ile seyahat sağlık sigortalarında ciddi bir artış gözlenmiştir.

4. Sonuç

Tüm dünyayı ve ülkemizi derinden sarsan COVID-19 pandemisi ile sağlığın önemi daha da artmıştır. Bireylerin salgın hastalık gibi olası tüm riskler karşısında kendini güvence altına almak için sigorta yaptırma eğilimleri artmıştır.

Çalışma ile Türkiye'de COVID-19 nedeniyle sağlık sigortacılığında oluşan değişimlerin ortaya konması amaçlanmıştır. 2018-2021 yılları arasında sigorta ve sağlık sigortası verileri incelenmiştir. Birçok sektör pandemiden olumsuz etkilenirken sigorta sektörü güçlü bir büyüme sergileyerek başta sağlık sigortası olmak üzere çoğu sigorta branşında finansal ve teknik iyileşmeler gerçekleşmiştir.

Genel olarak sigorta sektöründe önemli bir düşüş meydana gelmediği, özel sağlık sigortalarında poliçe sayılarında azalma meydana gelirken sektörde daralma olmadığı görülmektedir. Türk sigorta sektörünün pandemi gibi olumsuz durumlardan güçlü ve sürdürülebilir finansal performans gösterebilmesi için COVID-19 ile birlikte değişen risk hassasiyetlerine göre yeni ürünler geliştirilmeli, toplumun sigortaya bilincini artıracak faaliyetlere önem verilmeli ve çağın gerekliliklerine uygun dijital dönüşümler yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Atukalp, M. (2021). "Küresel Covid-19 Salgınının Türkiye Sağlık Sigortası Sektörüne Etkisi", *The Journal of Internatioal Scientific Researches*, , 6(3), 316 322.
- Alptekin, K. (2004). "Sağlık Hakkı ve İnsan Hakları Üzerine Bir Değerlendirme", *Türkiye Klinikleri J Med Ethics*, ,12(2).

Boydak, A. B. (2020). “Türkiye’de Uygulanılan Genel Sağlık Sigortasının Salgın Hastalıklar Karşısında Önemi”, *TBB Dergisi*, 150, 179-196.

Meral, H. (2021). “Covid-19 Türk Sigorta Sektörünü Nasıl Etkiledi?”, *Finans Ekonomi Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 443-458.

Orhaner, E. (2018). *Türkiye’de Sağlık Sigortası, Siyasal Yayın Dağıtım*. Ankara.

Özkan, A. (2020). “Rizikonun Genelliği/Özelliği Perspektifinden Covid-19’un Sigorta Sözleşmelerine Etkisi”, *Yaşar Hukuk Dergisi*, 2(2), 1-9.

Özsarı, S. (2018). *Sağlık Finansmanı ve Harcamaları*. M. Şeker & Y. Bulduklı (Eds.) *Sağlık Kurumları Yönetimi I içinde* (s.157-182). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

Süzel, C. (2018). “Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesinin Niteliği, Tarafları ve Ömür Boyu Yenileme Garantisi”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 24(2), 931-965.

Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi:
https://www.sbm.org.tr/sbm_rapor/sagmer//2021/2021_11.pdf adresinden alındı
(25.01.2022).

COVID-19 Bilgilendirme Platformu. T.C. Sağlık Bakanlığı:
<https://covid19.saglik.gov.tr/> (23.01.2022).

Türkiye Sigorta Birliği Sektör Raporu, (2021).
https://tsb.org.tr/media/attachments/TSB_SEKTOR_TR21_2807.pdf

Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetleri Hakkında Rapor. 2019, <http://seddk.gov.tr>,
(12.01.2022).

T.C. Sağlık Bakanlığı: <https://covid19.saglik.gov.tr/> (01.02.2022).

Sosyal Güvenlik Kurumu Veri Uygulaması. <https://veri.sgk.gov.tr/>, (25.02.2022).

Türkiye Sigorta Birliği: Mali Tablolar ve İstatistikler.
<https://www.tsb.org.tr/tr/istatistikler> (03.01.2022).

Türkiye İstatistik Kurumu. Sağlık Harcamaları. 2021, TÜİK Kurumsal (tuik.gov.tr).
(05.01.2022).